

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ کارشناسی ارشد رشته آموزش بهداشت

عنوان:

تاثیر مداخله آموزشی بر مبنای مدل شناخت اجتماعی یکپارچه به منظور بهبود مدیریت مواد زاید شهری و بازیافت در زنان خانه دار شهر لاهیجان

استاد راهنما:

دکتر هادی مرشدی

استاد مشاور:

دکتر عیسی محمدی زیدی

نگارنده:

مرضیه چرختاب مقدم

آذر ۱۴۰۱

تاثیر مداخله آموزشی بر مبنای مدل شناخت اجتماعی یکپارچه به منظور بهبود مدیریت مواد زاید شهری و بازیافت در زنان خانه‌دار شهر لاهیجان

چکیده

زمینه و هدف: با توسعه روزافزون جوامع شهری و عدم سیاست‌گذاری جامع در زمینه تخلیه انواع پسماندها، تولید انبوه زباله یکی از مشکلات شهری در کل جهان می‌باشد. بازیافت و تفکیک پسماندها در مبدأ از روش‌های موثر در مدیریت مواد زائد شهری می‌باشند که نیازمند مشارکت عموم خانوارهای شهری است. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف تاثیر مداخله آموزشی بر مبنای مدل شناخت اجتماعی یکپارچه به منظور بهبود مدیریت مواد زاید شهری و بازیافت در زنان خانه‌دار شهر لاهیجان انجام شد تا گامی برای افزایش مشارکت شهروندان در این زمینه بردارد.

مواد و روش کار: این پژوهش یک کارآزمایی شاهددار تصادفی است که در شهر لاهیجان، در سال ۱۴۰۰-۰۱ انجام شد. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی از میان ۶ مرکز جامع سلامت شهری، ۴ مرکز و از هر مرکز ۳۶ نفر انتخاب شدند که در نهایت، ۷۲ نفر به گروه کنترل و ۷۲ نفر به گروه تجربی اختصاص داده شد. مداخله آموزشی به صورت ۶ جلسه ۹۰-۶۰ دقیقه‌ای، از طریق فضای مجازی و در ۶ هفته متوالی انجام شد که محتوای آموزشی شامل فیلم آموزشی، پمفلت و کتابچه بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه آگاهی و مقیاس‌های مرتبط با مدل ISCM بودند. داده‌ها قبل و بعد از انجام مداخله جمع‌آوری شده و با نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ و آزمونهای کای اسکوئر، تی مستقل و زوجی و کوواریانس تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین سنی زنان شرکت‌کننده در مطالعه $12/48 \pm 40/18$ سال بود. پس از مداخله آموزشی، میانگین نمره آگاهی، نگرش، هنجارهای انتزاعی، کنترل رفتاری درک شده، خودکارآمدی، قصد رفتاری، برنامه‌ریزی عمل، برنامه‌ریزی مقابله و رفتار مدیریت مواد زاید در زنان شرکت‌کننده در گروه تجربی به‌طور معنی‌داری افزایش یافت ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه از تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر شناخت اجتماعی یکپارچه به منظور بهبود مدیریت مواد زاید شهری و بازیافت در زنان خانه‌دار حمایت می‌کند.

واژه‌های کلیدی: مداخله آموزشی، مدل شناخت اجتماعی یکپارچه، مدیریت مواد زاید شهری و بازیافت، زنان خانه‌دار لاهیجان

The effect of educational intervention based on integrated social cognition model to improve urban waste management and recycling in housewives in Lahijan

Abstract

Background and Aim: With the increasing development of urban communities and the lack of comprehensive policies in the field of waste disposal, mass production of waste is one of the urban problems in the whole world. Recycling and separation of waste at the source are effective methods in urban waste management that require the participation of all urban households. Therefore, the present study was conducted with the aim of the effect of educational intervention based on the integrated social cognition model in order to improve the management of urban waste materials and recycling among the housewives of Lahijan city in order to take a step to increase the participation of citizens in this field.

Material and Methods: This research is a randomized controlled trial that was conducted in Lahijan city in 1400-01. Using random sampling method, 4 centers were selected from among 6 comprehensive urban health centers and 36 people were selected from each center, and finally, 72 people were assigned to the control group and 72 people were assigned to the experimental group. The educational intervention was conducted in the form of 6 sessions of 60-90 minutes, through virtual space and in 6 consecutive weeks, and the educational content included educational videos, pamphlets, and booklets. Data collection tools included demographic information questionnaire, awareness questionnaire and scales related to ISCM model. Data were collected before and after the intervention and analyzed with spss version 25 software and chi-square, independent and paired t tests, and covariance.

Findings: The average age of women participating in the study was 40.18 ± 12.48 years. After the educational intervention, the average score of awareness, attitude, abstract norms, perceived behavioral control, self-efficacy, behavioral intention, action planning, coping planning and waste management behavior in women participating in the experimental group increased. The increase in the components was statistically significant ($P < 0.001$).

Conclusion: The results of this study support the effectiveness of an educational intervention based on integrated social cognition in order to improve urban waste management and recycling in housewives.

Keywords: educational intervention, integrated social cognition model, urban waste management and recycling, Lahijan housewives

Qazvin University of Medical Sciences

Faculty of Health

**Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the requirement for the Degree of
M.Sc In Health Education**

Title:

**The effect of educational intervention based on
integrated social cognition model to improve urban
waste management and recycling in housewives in
Lahijan**

Supervisor:

Hadi Morshedi (Ph.D)

Advisor:

Issa Mohammadi zeidi (Ph.D)

By:

Marzieh Charkhtab Moghaddam

December, 2022